U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **T. H. S.,** zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí,** se sídlem Loretánské nám. 5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2017, č. j. 45 A 72/2017 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 28. 4. 2017, č. j. 99866/2017-OPL, jímž byl zamítnut její rozklad a potvrzeno usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 6. 3. 2017, č. j. 792/2017-HANOI-II, o zamítnutí její žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu a o zastavení řízení o žádosti.

[2] Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že s ohledem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 – 36, publ. pod č. 3603/2017 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), dle něhož je věcně příslušným k rozhodnutí o žádostech o povolení k pobytu na území České republiky Ministerstvo vnitra, je žalobou napadené rozhodnutí nicotné. Z tohoto důvodu prohlásil ministr zahraničních věcí rozhodnutím ze dne 3. 7. 2017, č. j. 108778/2017-OPL, žalobou napadená rozhodnutí za nicotná. Žalovaný dále uvedl, že v důsledku prohlášení nicotnosti odpadl předmět řízení o žalobě a navrhl proto, aby krajský soud žalobu odmítl.

[3] V návaznosti na prohlášení nicotnosti vzala žalobkyně podáním doručeným krajskému soudu dne 26. 7. 2017 svou žalobu zpět.

[4] Krajský soud v usnesení ze dne 17. 8. 2017, č. j. 45 A 72/2017 – 33, výrokem I. řízení zastavil, výrokem II. žalobkyni vrátil poměrnou část zaplaceného soudního poplatku ve výši 2000 Kč a výrokem III. žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 11 467 Kč.

[5] Žalovaný (stěžovatel) napadl výroky I. a III. usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítal, že krajský soud měl žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení spočívající v odpadnutí předmětu řízení (prohlášení napadeného rozhodnutí za nicotné). Takový postup zvolil Krajský soud v Ústí nad Labem v usnesení ze dne 27. 7. 2017, č. j. 5 A 127/2017 - 35. Žalobkyně totiž sice vzala žalobu zpět pro pozdější chování stěžovatele, to však bylo vyvoláno objektivními okolnostmi spočívajícími v radikální změně judikatury Nejvyššího správního soudu v již zmíněném rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 – 36. Procesní postup krajského soudu se promítl rovněž do povinnosti stěžovatele nahradit žalobkyni náklady řízení. To však stěžovatel považuje za nespravedlivé, neboť on sám pouze respektoval jinou judikatorní linii než tu, k níž se nakonec přiklonil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Na tomto místě stěžovatel rovněž upozornil na možnost krajského soudu z důvodů hodných zvláštního zřetele nepřiznat náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil v rozsahu výroků I. a III. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se plně ztotožňuje se závěry krajského soudu, a podotkla, že se stěžovateli primárně jedná o výrok týkající se náhrady nákladů řízení. Žalobkyně dále rozsáhle citovala rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, a poznamenala, že ač lze přisvědčit stěžovateli, že v úzké problematice zastavení řízení o žádosti mohla být judikatura správních soudů rozdílná, judikatura, která přiléhala na případ žalobkyně (tj. k možnosti podání žádosti o povolení k pobytu jako přílohy stížnosti na postup správního orgánu) je dlouhodobě ustálená. Žalobkyně následně nesouhlasila s argumentací stěžovatele, dle níž je třeba upřednostnit odmítnutí žaloby před zastavením řízení o žalobě, a označila stěžovatelem uváděné usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 7. 2017, č. j. 5 A 127/2017 – 35, za exces. V této souvislosti žalobkyně odkázala na usnesení dalších soudů, v nichž bylo v obdobné věci rozhodnuto o zastavení řízení a o náhradě jeho nákladů, přičemž tento postup akceptoval i Nejvyšší správní soud, když odmítl kasační stížnost stěžovatele usnesením ze dne 12. 9. 2017, č. j. 6 Azs 267/2017 – 27. K poukazu stěžovatele na princip fair play žalobkyně poukázala na to, že byla ve správním řízení slabší procesní stranou a kvůli opakovaným nezákonným a nicotným rozhodnutím správních orgánů se musela bránit opakovanými podáními a za tímto účelem vynaložit také nemalé finanční prostředky. Žalobkyně přesto ze své iniciativy navrhla postup, podle něhož by v případě prohlášení rozhodnutí za nicotná okamžitě vzala žalobu zpět a ušetřila tak stěžovateli alespoň náklady za další úkon. Za absurdní pak žalobkyně označila tvrzení stěžovatele, že chování stěžovatele nemělo žádnou souvislost s podáním žaloby. Kdyby se stěžovatel a správní orgán I. stupně řídili ustálenou judikaturou správních soudů a dikcí zákona, celá věc byla předána Ministerstvu vnitra k meritornímu projednání a žádné zbytečné náklady by ani jedné ze stran nevznikly. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, případně ji jako nedůvodnou zamítl.

[7] Stěžovatel ve své replice k vyjádření žalobkyně označil za nekorektní tvrzení, že hlavním důvodem pro podání kasační stížnosti je výrok o nákladech řízení, a zdůraznil, že hlavním důvodem je nesouhlas s právní kvalifikací dané věci, což stěžovatel v kasační stížnosti náležitě zdůvodnil. Podstatou sporu je dle stěžovatele otázka příslušnosti správních orgánů k vydávání rozhodnutí o pobytových žádostech, včetně rozhodnutí o

zastavení řízení, přičemž nejednotnou judikaturu v této oblasti sjednotil ve svém průlomovém judikátu až rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel dále nesouhlasil s tím, že by z šesti žalobkyní citovaných usnesení krajských soudů bylo možno dovodit, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 7. 2017, č. j. 5 A 127/2017 – 35, má charakter excesu, neboť celkem bylo podáno kolem 17 žalob obdobné povahy a ne ve všech případech již bylo rozhodnuto. Nesprávné je dle stěžovatele rovněž tvrzení, že Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 12. 9. 2017, č. j. 6 Azs 267/2017 – 27, akceptoval postup, kdy soudy zastavily řízení, neboť Nejvyšší správní soud se v dané věci soustředil převážně na procesní aspekty usnesení, přičemž kasační stížnost odmítl pro nepřípustnost, neboť procesní postavení stěžovatele by bylo stejné jak v případě, kdy by byla žaloba odmítnuta, tak v případě, kdy bylo řízení zastaveno. Následně Nejvyšší správní soud dle stěžovatele tautologicky dovodil, že je-li nepřípustnou stížnost proti hlavnímu výroku, je současně nepřípustnou i její část brojící proti výroku o náhradě nákladů řízení. Stěžovatel závěrem uvedl, že ve smyslu fair play má soud poskytovat ochranu nejen právům navrhovatele, ale i právům ostatních účastníků, a zdůraznil, že k prohlášení nicotnosti žalobou napadeného rozhodnutí přistoupil nikoliv proto, že proti němu byla podána žaloba, nýbrž proto, že akceptoval závazný právní názor vyslovený v citovaném rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 – 36.

[8] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve otázkou, zda jsou v dané věci splněny veškeré podmínky řízení, a shledal, že kasační stížnost není přípustná. Předně je třeba podotknout, že obsahově totožnou kasační stížností téhož stěžovatele se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém zmiňovaném usnesení ze dne 12. 9. 2017, č. j. 6 Azs 267/2017 – 27, v němž zdejší soud konstatoval:

„[7]Nejvyšší správní soud s odkazem na svoji dosavadní judikaturu upozorňuje, že kasační stížnost je z objektivního hlediska přípustná, neboť směřuje proti rozhodnutí krajského soudu, u něhož to zákon nevylučuje (§ 102 s. ř. s.). Při hodnocení přípustnosti kasační stížnosti je však třeba posoudit i podmínky subjektivní přípustnosti na straně stěžovatele. Ta je zde částečně splněna, neboť kasační stížnost podal účastník řízení před krajským soudem. Tím se však subjektivní přípustnost kasační stížnosti nevyčerpává. „Z povahy kasační stížnosti jakožto opravného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí. Oprávnění podat kasační stížnost tedy svědčí jen tomu účastníku, v jehož neprospěch vyznívá poměření nejpříznivějšího výsledku, který krajský soud pro účastníka mohl založit svým rozhodnutím, a výsledku, který svým rozhodnutím skutečně založil, je-li zároveň způsobená újma odstranitelná tím, že kasační soud napadené rozhodnutí zruší“ *(usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. prosince 2012, č. j. 1 Ans 17/2012 - 33).*

[8] Stejně jako v citovaném usnesení či v usnesení č. j. 6 As 133/2016 - 25 ze dne 13. července 2016 musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že stěžovatel netvrdí, že by mu zastavením řízení byla způsobena jakákoli újma na jeho právech. Stěžovatel se domáhá odlišného výroku v tom směru, že namísto zastavení řízení požaduje odmítnutí žaloby. V důsledku odmítnutí žaloby by však bylo postavení stěžovatele shodné, jako je tomu

nyní – žaloba by nebyla věcně projednána a jeho rozhodnutí by nadále bylo nicotné, tedy fakticky neexistovalo. Zde je nutno podotknout, že ani v případě odmítnutí žaloby by kasační stížnost žalovaného nebyla subjektivně přípustná. Z toho plyne, že stěžovatel není oprávněn napadat výrok o zastavení řízení opravným prostředkem. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost směřující proti výroku I usnesení krajského soudu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost i v rozsahu směřujícím proti výroku o nákladech řízení, a to s odkazem na § 46 odst. 1 písm. d) aplikovaný na základě § 120 tohoto zákona. Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. totiž není přípustná kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení. Takový výrok lze napadnout pouze ve spojení s hlavním výrokem. Je-li však část kasační stížnost směřující proti hlavnímu výroku rozhodnutí krajského soudu nepřípustná, následuje její osud i ta část, která napadá výrok o náhradě nákladů řízení (bod 31 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. června 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, č. 2116/2010 Sb. NSS).

[10] Nejvyšší správní soud k povzdechu stěžovatele nad rozličným přístupem krajských soudů k dané procesní situaci poznamenává, že to jistě není žádoucí, kasační stížnost však není univerzálním opravným prostředkem a nemůže napravit, resp. sjednotit všechny aspekty rozhodování krajských soudů.“

[9] Za situace, kdy je skutkový a právní stav nyní posuzované věci zcela srovnatelný, nemá Nejvyšší správní soud důvod zásadně revidovat právní názor vyjádřený v citovaném usnesení, k čemuž by bylo třeba obrátit se dle § 17 odst. 1 s. ř. s. na rozšířený senát. Na výše uvedeném nemůže nic změnit ani dodatečná argumentace stěžovatele, která míří primárně na posouzení předmětu kasační stížnosti, tj. zda postupoval správně krajský soud, pokud řízení zastavil a žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení, nikoliv však na otázku, zda je kasační stížnost v dané věci přípustná.

[10] V této souvislosti stěžovatel k citovanému usnesení ze dne 12. 9. 2017, č. j. 6 Azs 267/2017 – 27, pouze poznamenal, že se v daném řízení Nejvyšší správní soud soustředil převážně na procesní aspekty usnesení, přičemž kasační stížnost proti hlavnímu výroku odmítl pro nepřípustnost a následně tautologicky dovodil, že je-li nepřípustnou stížnost proti hlavnímu výroku, je současně nepřípustnou i její část brojící proti výroku o náhradě nákladů řízení. Stěžovatel sám ovšem nijak nerozvádí, proč považuje citovaný závěr o nepřípustnosti kasační stížnosti za nesprávný (s výjimkou jeho označení za „tautologický“).

[11] Nejvyšší správní soud přitom o celkové nepřípustnosti kasační stížnosti ani v dané věci nepochybuje. Z argumentace stěžovatele obsažené v kasační stížnosti totiž plyne, že se nedomáhá toho, aby krajský soud v řízení pokračoval a žalobu meritorně projednal, nýbrž prezentuje konstrukci, dle níž nemělo být řízení o žalobě zastaveno, ale žaloba měla být odmítnuta. Jak v případě zastavení řízení, tak v případě odmítnutí žaloby se ovšem řízení končí procesním rozhodnutím, aniž by předmět řízení byl meritorně projednán a vyřešen autoritativním soudním výrokem. Stěžovatel tedy nikterak nezpochybňuje skutečnost, že žaloba nebyla věcně projednána, ani netvrdí, že by mu samotným zastavením řízení o žalobě vznikla újma. Je zřejmé, že ve skutečnosti stěžovatel v této věci brojí výlučně proti povinnosti hradit náklady řízení jemu uložené výrokem III. usnesení krajského soudu, čemuž účelové přizpůsobuje i svou argumentaci týkající se výroku I. téhož usnesení.

[12] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost v souladu s § 104 odst. 2 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) aplikovaným na základě § 120 s. ř. s. odmítl (viz již zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 – 64, publ. pod č. 2116/2010 Sb. NSS).

[13] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla odmítnuta, nemohl se již Nejvyšší správní soud zabývat meritorním posouzením kasačních námitek stěžovatele.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 aplikovaný na základě § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. října 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu